

نگاه	د
نیکوکاری؛ پلی میان انسان و خدا	
حجت الاسلام محمد ساجدی	
پژوهشگر دینی	
این روزها فرصت خوبی است تا انسان به درون خود نگاه کند و رفتارهایش را با معیارهای الهی بسنجد. یکی از مهم‌ترین آموزه‌هایی که در این روزها بیش از هر زمان دیگری جلوه می‌کند، نیکوکاری و بزرگداشت دیگران است. دین ما می‌آموزد که بندگی خدا فقط در نماز و نیایش خلاصه نمی‌شود بلکه در مهر ورزیدن به بندگان او معنا پیدا می‌کند. خداوند در قرآن کریم می‌فرماید: هرگز به نیکی راستین نمی‌رسید مگر آنگاه که از آنچه دوست دارید، بخشید. این سخن، معیار روشنی به ما می‌دهد. اگر چیزی را که خود به آن علاقه داریم با دل و جان ببخشیم، در حقیقت از خود گذشته‌ایم و به مرتبه بالاتری از انسانیت رسیده‌ایم. ارزش نیکوکاری به همین گذشت بستگی دارد. چه بسا انسان از مال اندک خود ببخشد اما چون آن را دوست می‌داشته، پاداشی بزرگ نزد خدا داشته باشد. در جای دیگر، خداوند از کسانی سخن می‌گوید که باوجود نیاز و علاقه به خوراک، آن را نه تهیدست و یتیم و اسیر می‌دهند. این تصویر بسیار زیباست؛ انسانی که خود محتاج است اما دیگری را بر خود مقدم می‌دارد. چنین رفتاری نشان می‌دهد که دل او سرشار از مهر و ایمان است.	
نیکوکاری؛ راهی روشن برای نزدیک شدن به خدا	
در سخنان پیامبر اکرم(ص) هم نیکوکاری جایگاه بسیار والایی دارد. ایشان فرموده‌اند: بهترین مردم کسی است که برای مردم سودمندتر باشد. این جمله کوتاه، نگاه ما را دگرگون می‌کند. اگر خواهیم ارزش خود را بسنجیم، باید ببینیم چه اندازه گره از زندگی دیگران باز کرده‌ایم و چه اندازه باری از دوش آنها برداشته‌ایم. سود رساندن به دیگران تنها با مال نیست؛ گاهی یک راهنمایی درست یا حتی یک دلجویی ساده می‌تواند زندگی انسان را تغییر دهد. همچنین در سخنی دیگر آمده است که هر کسی اندوهی را از دل انسانی بایمان بردارد، خداوند اندوه او را برطرف می‌کند. این وعده، دل انسان را گرم می‌کند و نشان می‌دهد که کار نیک هرگز گم نمی‌شود. شاید ما نتیجه کار خود را بلافاصله نبینیم اما در پیشگاه خداوند هیچ خوبی‌ای بی‌پاسخ نمی‌ماند. امام علی (ع) هم فرموده‌اند که با رفتار نیک خود بدکار را اصلاح کن و با گفتار نیکویت به سوی خوبی رهنمون باش. وقتی کسی به باری رساندن عادت می‌کند، دلش نرم می‌شود و کمتر به سوی ستم و خودخواهی می‌رود. نیکوکاری مانند آب ژالئی است که دل را می‌شوید و تیگی‌ها را از میان می‌برد. بزرگداشت دیگران تنها در کمک مالی نیست. گاهی احترام گذاشتن به پدر و مادر، سرزدن به اقوام، دلجویی از بیماری تنها یا حتی لبخند زدن به چهره‌ای غمگین، نمونه‌ای از نیکوکاری است. قرآن کریم سفارش می‌کند که با مردم به نیکی سخن بگویید. یک سخن تند می‌تواند دلی را بشکند و یک سخن نرم می‌تواند امید را در جان کسی زنده کند. پس زبان ما هم می‌تواند ابزار نیکی یا خدای ناکرده سبب آزار باشد. در شیوه زندگی پیشوایان دینی، باری رساندن با حفظ آبروی نیازمندان همراه بود. آنها تلاش می‌کردند کمک‌های خود را پنهانی انجام دهند تا عزت نفس افراد آسیب نبیند. این نکته بسیار مهم است. چون هدف از نیکوکاری، تنها برطرف کردن نیاز مادی نیست بلکه پاسداشت کرامت انسانی است که اگر کمک همراه با تحقیر باشد، ارزش معنوی خود را از دست می‌دهد. نیکوکاری و بزرگداشت دیگران، پلی میان زمین و آسمان است. هر دستی که به یاری دراز شود، در حقیقت به سوی خدا بالا می‌رود.	

تأثیری جهانی بر جای بگذارند. شهید فکوری انسانی معتقد به ارزش‌های دینی و اخلاقی بود و علاوه بر وظایف نظامی، در رفتار و منش حرفه‌ای‌اش نیز پایبندی به اصول را سرلوحه داشت. او سرانجام در هفتم مهرماه ۱۳۶۰ هنگامی که در مسیر بازگشت از جبهه به تهران بود، همراه با جمعی از فرماندهان عالی‌رتبه کشور در سانحه سقوط هواپیمای نظامی به شهادت رسید اما یاد و خاطره‌اش همچنان در دل‌های مردم باقی مانده است.

داشت و پس از پیروزی انقلاب اسلامی، به جایگاه مهمی در نیروی هوایی رسید. با شروع جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، فکوری با تمام توان در دفاع از آسمان و خاک کشور نقش آفرینی کرد. او در طراحی و اجرای عملیات‌های مهمی مانند عملیات معروف کمان ۹۹ و عملیات اج-۳ مشارکت داشت که در آن خلبانان ایرانی توانستند از راه‌های دور به مراکز حساس دشمن حمله کنند و

شهید سرلشکر خلیان جواد فکوری یکی از فرماندهان برجسته نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران در دوران جنگ تحمیلی بود. او سال ۱۳۱۷ در تبریز به دنیا آمد و پس از اتمام تحصیلات متوسطه وارد دانشکده خلبانی شد و دوره‌های تخصصی پرواز با جکنده‌های اف-۴ را با موفقیت گذراند. شهید فکوری یکی از خلبانان کارآزموده نیروی هوایی بود که بیش از ۲۰۰۰ ساعت پرواز با هواپیماهای شکاری

محوطه را خالی کردند اما تعدادی از پدر و مادرها که برای پیدا کردن بچه‌های شان به سمت آوار رفته بودند، در دم شهید شدند. شکیبا از آن یک ساعت که محوطه خالی بود حسرت می‌خورد؛ «یعنی اگر کسی هم زنده مانده بود، در آن یک ساعت از بین رفت.»

شکیبا آن روز تنها بود. شوهرش در آبادان بود. ۲۰ ساعت طول کشید تا خودش را برساند. مادر تنها، در شهر غریب، دنبال پسرش می‌گشت. جنازه‌ها را می‌آوردند. یکی یکی. شکیبا نگاه می‌کرد. به صورت‌ها نگاه می‌کرد اما چه تشخیصی؟ «این صورت‌ها را می‌دیدم و می‌گفتم: نمی‌دانم. نمی‌دانم. چهره‌های خیلی از آنها که

یاد کوروش افتاد. با عجله رفت مدرسه راهنمایی آرمان.» «فکر می‌کردم همه مدارس را می‌خواهند بزنند.» کوروش را برداشت و برگشت. ساعت

۷ بعدازظهر، یکی از آشناها خبر داد که میکائیل را در ماشین سردخانه دیده. کیفش روی سینه‌اش بوده. شکیبا رفت. مادرها را برای تشخیص هویت راه نمی‌دادند اما او در این شهر مردی نداشت. خودش رفت. خودش شناسایی کرد.

«او را با صورتی خونی و بدنی سالم، در حالی که کوله‌پشتی مدرسه‌اش را بغل کرده بود، دیدم و از هوش رفتم.»

میکائیل را کنار دوست صمیمی‌اش علیرضا زارع پیدا کردند. همان رفیقی که همیشه در کلاس و در سرویس کنار هم می‌نشستند. مادر میکائیل خیالش راحت است که در آن لحظه آخر، پسرش تنها نبوده. کنار دوستش بوده.

ماکان نصیری، دانش‌آموز کلاس اول، هنوز پیدا نشده. آزمایش DNA هم منفی بود. یک پولیور آبی میچاله‌شده و یک کفش ورزشی گرم‌رنگ، تمام چیزی است که از او پیدا شد

کاربر ژاپنی نوشت: «این عکسی است که هر بار در چند روز گذشته می‌بینم. قلم‌را را می‌شکند.»

کاربر دیگری در اروپا نوشت: «این پیروزی تقدیم به تو و دوستان.»

نقاشی هم پخش شد. آن برگه سفید با سه موشک و پنج بچه و آن جمله کودکان. مردم نگاه کردند و باور نکردند. یک پسر نه‌ساله، شب قبل از مرگش، مرگش را کشیده بود.

جمعی از ایرانیان مقیم هلند به همراه گروه‌های حقوق بشری هلندی و دیگر ملیت‌های ساکن این کشور، با برگزاری یک راهپیمایی سکوت در شهر لاهه، یاد شهدای حمله مرگبار به دبستان میناب در ایران را گرامی داشتند.

همچنین به تاگی یادمان کودکان شهید مدرسه میناب روبه‌رو سفارت اسپانیا برپا شد تا نشان دهد که بسیاری از جهان‌یان همچنان داغ کودکان میناب را بر دل دارند. کمال شرف، کاریکاتوریست یمنی نیز با انتشار اثری درباره شهدای میناب، ترامپ را ضد مسیح (دجال) نامید. همچنین استفان دوچاریک، سخنگوی سازمان ملل متحد در واکنش به این حادثه تلخ و دردناک گفت: فکر نمی‌کنم بتوانیم واژه‌هایی

به اندازه کافی قوی برای محکوم کردن این‌که کودکان می‌میرند، وقتی کودکان در یک مدرسه می‌میرند، پیدا کنیم. باید برای غیرنظامیانی که در این درگیری و سایر درگیری‌ها کشته می‌شوند، پاسخگویی وجود داشته باشد.

ورزش ایران، داغدار بچه‌های قهرمان میناب

همزمان با آخرین روزهای فروردین، پویش درختکاری به یاد دختران و پسران شهید میناب در مجموعه ورزشی آزادی با حضور عوامل وزارت ورزش و جوانان برگزار شد تا یاد و نام دختران و پسران مظلوم میناب، سبز و جاودان باقی بماند. اسماعیل قلی‌زاده، وینگر جوان و آینده‌دار استقلال نیز با انتشار یک استوری متفاوت، به یکی از تلخ‌ترین و دلخراش‌ترین اتفاقات جنگ تحمیلی واکنش نشان داد، تصویری که در بخش بالایی آن به حادثه مدرسه میناب اشاره دارد، جایی که آرامگاه دانش‌آموزان شهید دیده می‌شود و یادآور جنایت دشمن در کشتار بی‌رحمانه دانش‌آموزان بی‌گناه است.

شکیبا آن روز نقاشی را ندیده بود. بعد از این‌که پسرش را شناسایی کرد و از هوش رفت، بعد از این‌که به خانه برگشت، بعد از تلخ‌ترین شب زندگی‌اش، نقاشی به دستش رسید. یک برگه سفید، یک مدرسه، پنج بچه در حیاط. سه موشک از آسمان، و آن جمله: «بچه‌ها مردن. نیروی نزامی.» نشست و نگاه کرد. شمرد. پنج بچه در نقاشی. درست پنج دانش‌آموزی

که آن روز غایب بودند و نجات پیدا نکردند. سه موشک در نقاشی. درست سه موشکی که به مدرسه و اطرافش خورد.

مادر نشست و نشانه‌ها را کنار هم گذاشت. آن آن جمله که «جانم فدای ایران». آن بازی سترگ که ایران برنده شد. آن عکسی که هر روز می‌خواست از او بگیرند. آن نقاشی.

«بارها می‌گويد شب قبل به ميکائيلش الهام شده بود که قرار است چه اتفاقي بيفتد.» پدر بزرگ میکائیل هم چیزی می‌داند که دیگران نمی‌دانند. می‌گوید: «میکائیل از تاریکی می‌ترسید. همیشه خودم یا پدر و مادرش کنار او می‌خوابیدیم.» حالا پدر بزرگ سر مزارش می‌رود. «که شب‌ها نترسد.»

«بارها می‌گويد شب قبل به ميکائيلش الهام شده بود که قرار است چه اتفاقي بيفتد.»

پدر بزرگ میکائیل هم چیزی می‌داند که دیگران نمی‌دانند. می‌گوید: «میکائیل از تاریکی می‌ترسید. همیشه خودم یا پدر و مادرش کنار او می‌خوابیدیم.» حالا پدر بزرگ سر مزارش می‌رود. «که شب‌ها نترسد.»

کوروش و جای خالی داداش

کوروش، برادر بزرگ‌تر، این روزها حرف زدن برایش سخت شده. کلمات از دهانش می‌آیند اما جای درست نمی‌نشیند.

نیاید فقط به خودم فکر کنم»، «این تجربه عینی، درسی بود که هیچ نصیحتی نمی‌توانست جای آن را بگیرد.

در مثالی دیگر، نوجوانی را در نظر بگیرید که در برنامه توزیع غذا بین نیازمندان مشارکت دارد. او یاد می‌گیرد با افراد مختلف ارتباط برقرار کند، مسئولیت بپذیرد و زمان خود را مدیریت کند. این مهارت‌ها بعدها در محیط کار سرمایه‌ای ارزشمند خواهند بود. چون در محیط‌های کاری اغلب به دنبال افرادی هستند که علاوه بر دانش تخصصی، توان همکاری و همدلی داشته باشند.

ممکن است والدین بپرسند: «آیا این فعالیت‌ها وقت درس خواندن را نمی‌گیرد؟». تجربه نشان می‌دهد زمانی که فعالیت‌های داوطلبانه به‌صورت متعادل برنامه‌ریزی شود، نه تنها به افت تحصیلی منجر نمی‌شود بلکه انگیزه درونی و

احساس هدفندی را افزایش می‌دهد؛ عاملی که خود به پیشرفت تحصیلی کمک می‌کند.

تأثیر نیکوکاری در موفقیت شغلی آینده

سؤال مهم دیگر این است: «چه ارتباطی میان کمک به دیگران و موفقیت شغلی وجود دارد؟». پاسخ در مفهوم سرمایه اجتماعی نهفته است. افرادی که روحیه‌ای یاریگر دارند، شبکه ارتباطی گسترده‌تر و عمیق‌تری ایجاد می‌کنند. آنان مورد اعتماد دیگران قرار می‌گیرند و این اعتماد، درهای فرصت‌های شغلی را به روی‌شان باز می‌کند. برای مثال، فردی که از نوجوانی در گروه‌های داوطلبانه فعال بوده، در بزرگسالی مهارت حرف زدن در جمع، برنامه‌ریزی و هماهنگی تیمی را به خوبی آموخته است. همین ویژگی او را از

فرمانده نقطه زن

باران حیدری
روزنامه‌نگار

نام سردار سیدمجید موسوی، فرمانده نیروی هوافضای سپاه پاسداران، از فضای سخت و سرد نظامی سر برآورد؛ نه به‌خاطر نشان روی دوشش، و نه حتی به‌خاطر تصمیماتی که برای دفاع از میهن گرفته بود. محبوبیت او از مسیری عبور کرد که کمتر به چشم می‌آید؛ از دل چند لحظه ساده، از تیش یک نگاه کودکانه.

سیدمجید را «نقطه‌زن» می‌خوانند؛ لقبی که از دل سال‌ها دقت، بی‌خوابی و حساسگری بیرون آمده است. او مردی است که دشمنانش او را چنان دقیق می‌دانند و چنان از وی می‌ترسند که گویی هیچ هدفی از تیزبینی‌اش در امان نیست. او را «نقطه‌زن» می‌نامند، اما نه صرفاً به‌خاطر مهارتش، بلکه به‌خاطر نگاهی که هیچ جزئیاتی را از قلم نمی‌اندازد.

بالین حال، کمترکسی تا پیش از این روزها می‌دانست که در پشت این چهره خونسرد و محاسبات دقیق، قلب مهربانی قرار دارد که کودکانه‌ترین صداها را هم جدی می‌گیرد و با صدای آدم‌ها، نه اعداد، می‌تپد.

داستان محبوبیت سیدمجید موسوی، از دل همین تضاد زیبا زاده شد؛ از آنجا که ناگهان میان هزاران مسأله سخت، انعطاف و لطافتی بروز کرد که مردم را شگفت زده نمود.

روزی از روزهای اخیر دخترچپه‌ای که رنگ‌های پرچم ایران را روی صورتش داشت، در خیابان مقابل دوربین یک گوشی موبایل ایستاد و درحالی‌که با انگشتان دستش بازی می‌کرد، پیامی برای سیدمجید موسوی ارسال کرد: «سیدمجید نقطه‌زن ... با موشک صورتی ... تل‌آویو رو شخم بزن!»

جمعیت خندید، نه از سر تمسخر بلکه از لطافتی که در ترکیب «موشک» و «صورتی» پیچیده شده بود. اما آنچه این صحنه را ماندگار کرد، نه جمله دخترک بلکه واکنش سیدمجید و همکاران او در سپاه پاسداران بود. او به‌جای آن‌که با تعارفات معمول از کنار ماجرا بگذرد، در فکر و اندیشه خودش هم‌قد دخترچپه شد و احتمالاً با لبخندی آرام در دلش گفت: «چشم. اگر روایت صورتی است، می‌سازیمش.»

جمله دخترچپه از جنس بازی بود، از جنس روایهای کودکانه‌ای که مرز واقعیت را جدی نمی‌گیرند اما پس از همان لحظه، سیدمجید لبخند زد؛ لبخندی واقعی، نه از آنهایی که برای عکس‌ها تمرین شده‌اند. انگار که دخترک، برای یک لحظه تمام بار سال‌ها فرماندهی و تصمیم‌گرفتن را از روی دوشش برداشته باشد.

آری؛ در روز نگذشته بود که فرمان شلیک موشک صورتی به سمت اراضی اشغالی صادر شد؛ گزارش‌ها حکایت از آن داشت که «سیدمجید» دستور آماده‌سازی یک «موشک صورتی» را صادر کرده است؛ نه برای جنگ، بلکه برای این‌که ثابت کند فرماندهی به بزرگی او

خیلی از رقیایش متمایز می‌کند. علاوه‌براین، حس معنا و هدف که از کمک به دیگران شکل گرفته، مانع فرسودگی شغلی می‌شود. چنین فردی کار خود را صرفاً وسیله‌کسب درآمد نمی‌بیند بلکه آن را فرصتی برای اثرگذاری مثبت می‌داند.

پرسشی که بسیار مطرح می‌کند این است: «کمک به دیگران چه سودی برای خودمان دارد؟». از دیگاه روان‌شناسی، رفتارهای انسان دوستانه با افزایش احساس شادی و کاهش اضطراب همراه است. هنگامی که به دیگری کمک می‌کنیم احساس رضایت و آرامش درونی در ما تقویت می‌شود. به همین دلیل است که بعد از انجام یک کار خیر، نوعی سبکی و امید را تجربه می‌کنیم.

برای مثال، پدری که همراه فرزندش در یک فعالیت خیریه شرکت

می‌کند، نه تنها الگوی مثبت ارائه می‌دهد بلکه رابطه عاطفی

میان آنها هم تقویت می‌شود. کودک احساس می‌کند بخشی از

یک هدف مشترک است و این تجربه، پیونده خانوادگی را عمیق‌تر

می‌کند. در سطح وسیع‌تر هم وقتی فرهنگ نیکوکاری مثلاً در یک

محله‌گسترش می‌یابد، حس امنیت و اعتماد افزایش پیدا می‌کند.

افراد می‌دانند در صورت نیاز تنها نخواهند بود و همین احساس

حمایت اجتماعی، یکی از عوامل مهم پیشگیری از افسردگی و

احساس تنهایی است.

این روزها فرصتی ارزشمند است تا این آموزه‌ها را از سطح شعار

به سطح عمل بیاوریم. نیکوکاری تنها یک رفتار اخلاقی نیست؛

سرمایه‌ای روانی و اجتماعی است که هم زندگی فردی را غنی

می‌کند و هم آینده شغلی و اجتماعی فرزندان‌مان را می‌سازد.

ر شهید

دوم تک

ا بگیرد،

ند شد.

چقدر

به شجره

سیاه بالا

به بود، به

اشند از

هجوم

تا سالن

شان را

مازخانه

مارفتند.

تند ۶۰

س دوم

الف‌ها و

سوم به

موشکی

دادگران

ان

ب

نه

ان

...

س

روه

ت: